

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XVI (11)
No. (Štev.) 38.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,
18. SEPTEMBRA (Setiembre) 1958

Stavke

V vsakdanji borbi za življenjski obstanek v današnjem svetu gospodarske neurejenosti v mnogih državah tostran in onstran železne zavese se množice srednjih in delavskih slojev znajdejo v položaju, iz katerega več ne vidijo izhoda. Zaradi krute gospodarske tekme med velekapitali posameznih držav, ki se kljub temu, da jo skušajo z meddržavnimi in medcelinskimi trgovskimi in gospodarskimi pogodbami usmeriti tako, da bi čim boljše organizirali proizvodnjo in potrošnjo in tako preprečili gospodarske zlome, kakršne je svet doživljal v tretjem desetletju tega stoletja, razvija z vso krutostjo, nastajajo v nekaterih državah gospodarske praznine, ki povzročajo gospodarske krize, katerih prva posledica je nezadržana dražitev vsakdanjih življenjskih potrebščin, druga pa iz te izvarajoča: padanje življenjske ravni in postopno ubožanje prebivalstva in s tem države.

V takih razmerah sta srednji in delavski sloj nujno prisiljena preko svojih organizacij s skupnim nastopanjem proti kapitalu ščititi svoje pravice. V resnih sindikalnih organizacijah se vedno nasploh porabijo vsa mirna sredstva za doseg teh pravic. Okrog zelene mize sindikalni in industrijski zastopniki razpravljajo o problemih, ki se tičejo obeh strani. Tako pogajanja včasih trajajo tedne in mesece, delavstvo pa mirno opravlja svoje delo in čaka na mirno rešitev spora. Od resnosti vodij na obeh straneh je odvisno, če se tako pogajanja kompromisno izpeljejo do konca, ne da bi ena ali druga stran segla po skrajnem sredstvu za zaščito svojih pravic: delavstvo po stavki, kapital pa po zaprtju podjetij in odpustu delavcev.

Kot vzor takega resnega in mirnega reševanja teh problemov moremo šteti nedavno zasedanje kongresa britanskih delavskih sindikatov v Londonu, na katerem so razpravljali o vprašanju stavke vsega britanskega prometnega osebja in uslužbencev električne energije. Po dolgih razgovorih so prišli do zaključka, da bi v stavko zaradi zaščite svojih pravic morali stopiti, na drugi strani pa so ugotovili, da bi s stavko težko škodovali državnemu gospodarstvu in s tem neposredno samim sebi. Zato so stavko črtali s svojega programa borbe za doseg svojih zahtev in daljujejo s pogajanjem. Narodna zavest, čut odgovornosti in dolgoročna lastna korist sta jim narekovali odpoved stavke.

Tako postopajo delavske organizacije, katerih vodje skrbijo za materialno dobrobit in napredek svojega članstva. Take delavske organizacije se ne uporabljajo za politične namene njihovih vodij ali celo tretjih, ki jih uporabljajo izključno le za svoje politične ambicije.

Redke so države, kjer delavskih organizacij ne bi izkoriščali, in to v glavnem, le za politične kariere gotovih krogov. Med te redke dežele moremo šteti USA, Anglijo, evropske nordijske države in morda Zah. Nemčijo, Avstrijo in Italijo. Skora vse srednje in južnoameriške države, afriške dežele in azijske države tostran železne zavese ter vse države onstran železne zavese pa sindikalne organizacije uporabljajo ali izključno ali pa če jim le nanese prilika za to, za politične preukcije. In najhitreje in najlažje je privedi režim do padea s proglašanjem splošnih stavk, ki se pod spretnim vodstvom sindikalnih voditeljev morejo izčiniti v neredu in tem sledeče spopade z varnostnimi organi. Potem ni daleč do obtožb diktatorialnosti režima, krvavih rok itd. Režim se zamaja, pade in vstane drugi. Tak postopek, do zadnjih potankosti preštudirani in že neštokrat preizkušeni, uporabljajo zlasti komunisti, ki jim je vsaka stavka, naj bo še za tako utemeljene zahteve, kot voda na mlin. V vseh demokratskih državah so glavni propagandisti in organizatorji vseh mogočih stavk. To pa samo tako dolgo, dokler sami ne dobe oblasti v roke. Kakor hitro se zgodi to, stavk, ni več. Pa ne zaradi tega, ker bi položaj delavcev bil zadovoljiv, ampak zato, ker so pod komunističnimi diktaturami vse stavke prepovedane.

S stavkami se ustvarja v državi socialna in gospodarska zmeda. Ker je danes gospodarstvo vsake države v vseh svojih otenkih tesno med seboj pove-

Trinajsto zasedanje skupščine ZN

V torek se je začelo 13. redno zasedanje Glavne skupščine Združenih narodov v New Yorku. Na tem zasedanju nameravata USA in ZSSR predložiti svoje osnutke za mednarodno kontrolo vsemirskega prostora. USA ima v načrtu ustanovitev posebnega odbora ZN, ki naj izdela predloge za mednarodno kontrolo vsemirja, problem razorožitve pa naj povsem loči od teh načrtov. ZSSR ima pripravljene podobne predloge, povezuje pa jih z zahtevo po odpravi vojaških oporišč na tujih področjih, kakor jih je zgradila USA okoli ZSSR in njene imperije.

Skupščina pričakuje tudi poročila glavnega tajnika ZN Hammarskjöld o njegovi misli na Srednjem Vzhodu. Do 30. septembra ji bo moral Hammarskjöld poročati, kakšne so možnosti o čim hitrejšem umiku ameriških in britanskih čet s Srednjega Vzhoda in o gospodarskem sodelovanju med arabskimi državami.

Francija namerava bojkotirati razprave o zahtevah alžirskih upornikov po

nedovisnosti. Francija je odšla iz dvorane, ko so o teh zahtevah razpravljali leta 1955. Udeležila se je tozadevnih debat na naslednjih dveh zasedanjih, ni pa nikdar odstopila od svojega načela, da je Alžir del Francije in zato notranji problem države.

Napetost na Formozi pa bo vsekakor eden najvažnejših problemov tega jesenskega zasedanja skupščine. ZSSR bo ob podpori satelitov, Indije in drugih “neopredeljenih” držav znova skušala priboriti rdeči Kitajski članstvo v ZN in prostor v Varnostnem svetu te organizacije. Indija bo letos že tretjič predlagala sprejem rdeče Kitajske v ZN. Na zadnjih dveh zasedanjih je skupščina ZN odločila ta problem s programa na priporočilo posebnega odbora, ki se je bavil z vprašanjem članstva rdeče Kitajske. Kakor prej tako tudi letos rdeča Kitajka ne bo mogla postati članica ZN, ker se bo število pozitivnih glasov za njen pristop od 27 na lanskem zasedanju moglo zvišati kvečjemu na 32. Vseh članic ZN pa je 81.

Rdeča blokada Quemoya

Eisenhower je Hruščevu, ki se s svojo družino nahaja na počitnicah na Krimu, na njegovo napadalno pismo odgovoril, da je resnica, da vlada okoli Formoze velika napetost, da pa je vsemu svetu razvidno, kdo je to napetost povzročil. Pozval je Hruščeva, naj vpliva na komunistične vodje v Peking, naj se vzdržijo nasilnega zavzemanja ozemlja, če nečje doživeti atomske verzijske Koreje. Formoza s pripadajočim otočjem prav za prav nikdar ni bila doslej v oblasti Kitajske — do konca druge svetovne vojne je spadala k Japonski — in zato Peking nima pravice govoriti o osvoboditvi Formoze za Kitajsko.

Komunisti so nadaljevali z obstrleovanjem Quemoya s tako silo, da so Amerikanci morali ustaviti dovoz materiala in hrane za otoško vojaštvo in civilno prebivalstvo. Prvič so mogli prebiti blokado šele skoraj po enem tednu, toda izkrcevalne ladje so bile močno poškodovane s topovskimi zadetki. Zadeva je toliko bolj kočljiva, ker se ameriške bojne ladje, ki spremljajo Čangkajšove prevozne ladje do Quemoya, držijo mednarodnega zakona o teritorialnem morju treh milj od obale tako Quemoya kakor kitajske celine. Zato se pred Que-

moyem ustavijo v tej razdalji in pustijo prevozne ladje same do obale. Tam jih komunistični topovi zasipajo s točo granat.

Položaj je postajal že tako kritičen, da se je Čangkajškovo poveljstvo pritožilo pri ameriškem poveljstvu zaradi neučinkovite zaščite njihovih prevozov. Amerikanci sedaj proučujejo možnost zalaganja prizadetih otkov z zraka. Eisenhower je bil tudi prisiljen odločno povedati, da bo USA do pike natančno izpolnila svoje obveznosti do Formoze in otočja in da se s komunisti ne bo pogajala brez vednosti in dovoljenja Taipeha. USA ne bo s komunisti razpravljala o prodaji tuje lastnine.

Medtem so se v ponedeljek začeli veleposlaniški razgovori med USA in rdečo Kitajsko v Varšavi v Mysliwieckijevi palači, ki je bila nekdanj lovski postojanka poljskih kraljev.

Na Formozo Amerikanci neprestano dovažajo atomsko orožje vseh vrst, letala in drug vojaški material. Z vso naglico gradijo na Formozi in drugih otokih raketna oporišča, naperjena proti rdeči Kitajski.

KONFERENCA DE GAULLEA Z ADENAUERJEM

V Colombey-Les-Deux-Eglises, kjer ima general De Gaulle svojo vilo, je iz Bonna prispel Adenauer, kjer sta imela oba državnikova važne razgovore o sodelovanju Francije in Zahodne Nemčije na političnem in gospodarskem področ-

ju. Adenauer je zagovarjal francosko-nemško sodelovanje v okviru nadnarodne skupnosti v sklopu Evrope, se pravi skupnega evropskega trga, ki ga sestavljajo šest držav. De Gaulle pa je bil mnenja, da mora sodelovanje slo-

žano, stavka v kateri koli gospodarski panogi nujno vpliva na razvoj vseh drugih gospodarskih panog in tako prizadene v večji ali manjši meri celotno zasebno in državno gospodarstvo in s tem vsakega posameznika. Če se stavke vrstijo ena za drugo, odn. se sprehajajo iz enega gospodarskega področja na drugo, ne da bi jim bilo videti konca, je za tako državo toliko slabše. Materialni napredek se ustavi, čim pa gospodarstvo stoji, — se pravi, ne napreduje — nazaduje. Nazadovanju sledi nižanje življenjske ravni, temu novo nezadovoljstvo, ki povzroča nove stavke. Ta začarani krog se more vrtneti do popolnega gospodarskega zloma države, ki mu more slediti socialni prevrat, katerega znajo najhitreje in najuspešneje izrabiti zase skrajno desničarski ali skrajno levičarski elementi. Diktatorski režim nujno sledi, če prej odločna roka ne ustavi tega procesa.

V Argentini doživljamo tako nepregledno vrsto stavk na vseh področjih gospodarstva. Nedavno so stavkale železnice, delavstvo elektr. energije, avtobusni nameščenci, peki, mesarji, osebje letalskih linij, telefonski in telegrafski nameščenci, pristaniško delavstvo, ladijski vlačilci, prodajalni uslužbenci, bančni uradniki, tiskarniško osebje, tekstilno delavstvo, metalurško delavstvo, sladkorna industrija, mestno čistilno osebje, uslužbenstvo ministrstva za javno zdravje, mornarji državnih ladijskih družb, lesna industrija in prav v zadnjih tednih zdravniki in še celo policija ter

BORBA ZA SVOBODO POUKA V ARGENTINI

Za svobodo pouka ali samo za laično državno šolo — to je sedaj predmet javnih razprav in debat ter pouličnih zborovanj in demonstracij. Levičarji in njim sorodni elementi ter nasprotniki svobodnega pouka hujskajo mladino na štrajke po univerzah in srednjih šolah ter na poulične demonstracije. Rektor buenosaireske univerze dr. R. Frondizi je z rektorji ostalih univerz bil v poslanski zbornici ter zahteval razveljavitev čl. 28 v vseuč. zakonu, ki dopušča možnost ustanavljanja privatnih univerz. Argentinska vseučiliška federacija je vladi zagrozila, da bo 19. t. m. zasedla vse univerze, če do tega dne omenjeni zak. član ne bo razveljavljen, medtem pa za zagovorniki svobodnega pouka branijo na javnih sestankih, v tisku in radiu svoje stališče. Argentinski škofje so izdali posebno pastirsko pismo, v katerem zatrjujejo, da v Argentini sedaj ni popolne svobode za pouk, od vlade zahtevajo, da ga dovoli, ker to ni nobeno versko vprašanje, ampak narodno. Odbor za obrambo svobodnega pouka, v katerem so predstavniki raznih političnih strank in ver, je v ponedeljek popoldne priredil v Bs. Airesu mogočno zborovanje, na katerem so razni govorniki zahtevali za starše pravico, da za svoje otroke izberejo šolo, v kateri jih bodo vzgajali tako, kakor bodo sami želeli.

Po govorih štirih predstavnikov raznih slojev se je ogromna množica ljudstva v mogočnem sprevodu podala na Majski Trg, kjer so se najprej poklonili spominu Osvoboditelja San Martina in ustanovitelja narodne zastave generala Belgrana, nato je pa govornik prebral resolucijo, ki jo je pozneje posebno poslanstvo izročilo predsedniku v vladni palači. V njej ga argentinsko ljudstvo naproša naj čimprej izda izvršno naredbo za izvajanje čl. 28. vseučiliškega zakona, ki določa svobodo pouka v Argentini.

Predsednik dr. Frondizi je deputaciji izjavil, da je odločen izvesti svobodo pouka v Argentini. To je narodu obljubil pred volitvami in to obljubo bo kot predsednik tudi izpolnil, ker nikakor ni pripravljen braniti monopola države za vzgojo mladine. Vlada s svojim delom hoče služiti pomirjenju, pravičnosti in svobodi in ne bi izpolnila svoje dolžnosti, če ne bi tudi zagotovila svobode na vzgojnem področju.

TRETJA OBLETNICA OSVOBODILNE REVOLUCIJE V ARGENTINI

Tretjo obletnico svobodilne revolucije so v Argentini 16. t. m. slovesno praznovali. V torek dopoldne so argentinske oborežene sile naročile v katedrali slovesno zadušnico za vse, ki so v osvobodilni revoluciji padli za svobodo. Zadušnico je imel vrhovni vojaški kurat, upravnik buenosaireske nadškofije škof Fernin Lafitte, prisostvoval ji je pa tudi predsednik republike dr. Frondizi. Po zadušnici v katedrali so drž. tajniki za vojsko, mornarico in letalstvo položili vence na grob šefa osvobodilne revolucije generala Lonardija. Popol-

dne istega dne je bilo na Trgu San Martin veliko spominsko zborovanje, na katerem je govorilo več govornikov. Vsi so poveljevali osvobodilno revolucijo ter moše, ki so jo vodili in republiko povedli v demokracijo.

Na predvečer tretje obletnice osvobodilne revolucije je demokratsko združenje 16. september priredilo veliko tovariško večerjo, na katero so bili povabljeni tudi general Aramburu, admiral Rojas in druge ugledne osebnosti osvobodilne revolucije.

Gen. Aramburu in admiral Rojas se večerje osebno nista udeležila, udeležence sta pa pismeno pozdravila.

Gen. Aramburu in admiral Rojas sta dobila iz mesta Parana, prestolnice prov. Entre Rios; lepa spominska albuma s številnimi podpismi tamošnjih meščanov. Admiralu Rojasu je pa skupina uglednih dam iz Montevidea iz Uruguaya prav tako izročila spominski album s podpisni velikega števila najuglednejših svobodoljubnih dam iz urugvajskie prestolnice. Ob tej slavnosti, ki je bila na admiralovem domu, je bil navzoč tudi kontradmiral Rial ter še druge vojaške osebnosti iz osvobodilne revolucije. Ob tej priložnosti se je admiral Rojas znova zahvalil Urugaju za vso pomoč med osvobodilno revolucijo, nato se je pa spominjal vseh, ki so v tej revoluciji sodelovali, zlasti umrlega šefa osvobodilne revolucije generala Lonardija.

neti na zdravem nacionalizmu in na tesnih stikih med vodji držav prej, kakor pa na nadnarodnih ustanovah, ki morejo teoretično izvajati oblast nad posameznimi državnimi vladami. Konferenci sta se pridružila nemški zun. minister Von Brentano in francoski zunanji minister de Murville, ki sta v Colombey prišla in Chaumonta, kjer sta imela posebno konferenco. Adenauer je priznal Franciji potrebo po vključitvi države v tkzv. atomski klub, prav tako sta bila oba državnika istega mnenja o možnostih reševanja problemov Srednjega Vzhoda in Formoze. V zaključnem poročilu o razgovorih sta Adenauer in De Gaulle poudarila, da se je sovražnost med Francijo in Nemčijo končala enkrat za vselej in da bosta obe državi trajno sodelovali na vseh področjih.

IZ TEDNA V TEDEN

Vodstvo čilske krščansko-demokratske stranke je znova potrdilo, da bo ta stranka v parlamentu glasovala za potrditev Alessandrija, ki je pri zadnjih volitvah dobil največ glasov, za novega čilskega predsednika. Potrditev Alessandrija za predsednika je z glasovi liberalcev, konservativcev in krščanskih demokratov zagotovljena. Socialisti, komunisti in ostali poslanci levičarske skupine FRAP bodo glasovali za Allendeja, radikali pa verjetno oddali prazne glasovnice. Novi čilski predsednik bo takoj potem, ko bo potrdil njegovo izvolitev parlament, odšel na obisk v Buenos Aires.

V Venezueli se položaj po zadnji neuspeli vstaji še ni povsem umiril. Premestitev večjih vojaških oddelkov iz prestolnice v razna provincijska mesta, ter postavitve protiletalskih topov v raznih vojaških ustanovah v samem Caracasu, je dala povod za nove govornice o vrenju med oboježenimi silami. Policija je med tem zaprla še več častnikov, ki so bili vmešani v poskus zadnjega upora. Vlada je objavila, da bo upornike najstrožje kaznovala. Politične stranke se pa med tem pripravljajo na volitve. Predstavniki glavnih strank so se na zadnjem sestanku pogovarjali o skupnem predsedniškem kandidatu. Do končnega sklepa še ni prišlo. Na drugem sestanku dne 15. so bili mnenja, naj bi bil skupni predsedniški kandidat

sedanji predsednik vojaške vlade kontradmiral Larrazabal, ob strani pa naj bi mu stal vladni svet, v katerem bi bili Rumulo Bentancourt kot predstavnik Accion Democratica, dr. Rafael Caldera kot zastopnik krščanskih demokratov in Jovito Villal za Union Republicana Democratica. Vojska, letalstvo in mornarica so za Larrazabalovo kandidaturo za predsednika.

Pri guvernerskih volitvah v Severni Ameriki je zmagal v državi Maine z veliko večino demokratski kandidat. Doselej so to državo imeli stalno v oblasti republikanci. Demokratska stranka tej zmagi nad republikanci pripisuje velik pomen ter poudarja, da je to že napoved demokratske zmagade nad republikanci pri prihodnjih splošnih volitvah dne 4. novembra.

Večina francoskih strank odobrava de Gaullejev načrt za spremembo francoske ustave. Tudi velika večina francoskih socialistov. Nekateri socialisti pa s to odločitvijo stranke niso bili zadovoljni in so ustanovili svojo avtonomno socialistično stranko. To stranko vodi poslanec Depreux.

Alžirska teroristična organizacija je po vsej Franciji povečala svojo delavnost. Po njenem naročilu je bil izvršen tudi atentat na min. za informacije Soustelle-a. Notranji min. je obtožil franc. komuniste, da delajo roko v roki z alžirskimi teroristi.

Slovenska pesem v Buenos Airesu

Ime Colobove je bilo v Evropi poznano tudi izven meja Slovenije in Jugoslavije. Imela je lep sloves kot operna, koncertna in oratorijska pevka.

Po naselitvi v Argentini pred desetimi leti se je morala takorekoč znova uveljaviti. Uspeti kot pevka v Buenos Airesu ni lahko. Saj je to eno največjih glasbenih središč na svetu, kjer se vsako sezono vrstijo kot gostje najznamenitejši umetniki iz vsega sveta. Brez pomoči ali kake opore pa sta vztrajnost in sila njene pevске umetnosti premagovali težave in odstranili ovire v prvih letih bivanja v Argentini. Uspela je: Danes more beležiti okrog 50 koncertnih nastopov, od katerih je bila večina v največjih koncertnih dvoranah in gledališčih Buenos Airesa (Colon, Broadway, Monumental, Metropolitan, Cervantes, Ateneo in dr.). Mnoge od teh koncertov je pela s spremljavo simfoničnih orkestrrov pod taktirko prominentnih evropskih in ameriških dirigentov, ki so gostovali v Buenos Airesu (Igor Markevich, Wolf, Martinon, Prochaska, Lehman, Guenther Ramin, Unger, Tevah in dr.). Njeni koncertni nastopi so jo dvignili pri kritiki in glasbenem občinstvu tako visoko, da gre o njej glas, da je najboljša koncertna altistka v Buenos Airesu.

V zadnjem času je Golobova ponovno prešla želje Slovencev, da bi pela vsaj en koncert, ki bi bil namenjen predvsem Slovincem. Rade volje je ustregla. Slovenska kulturna akcija pa je prevzela prireditev in organizacijo koncerta. Glede sporeda so bile želje različne: Nekateri bi hoteli slišati skladbe tistih svetovnih avtorjev, s katerimi je Golobova imela na dosedanjih koncertih največje uspehe. Drugi pa bi hoteli slišati v njeni izvedbi predvsem slovenski program. Ustregla je obojim. Na koncertu so zastopani skladatelji svetovnega imena, slovenski skladatelji in narodne pesmi.

Ni naš namen razčlenjevati spored. Opozoriti hočemo le na nekatere skladbe tujih skladateljev: Omenimo tri italijanske pesmi 16. stoletja, ki so prvi biseri; Dalje Schubertova "Doppelgänger", katero smatrajo muzikologi za eno najgenialnejših Schubertovih skladb; dve pesmi neznanega francoskega skladatelja iz cikla "Kristusovo življenje". Kdor je doslej slišal Pasijon in "Poslednje Kristusove besede na križu" iz tega cikla v izvedbi Golobove, ga je presretila dramatičnost skladbe in izvedba tako prevzela, da jih nikoli ne pozabi. Svoje vrste zanimiva je pesem ruskega skladatelja Borodina, ki muzikalno označi domišljavca. O Beethovnovi skladbi "An die Hoffnung" pa je strogi buenosaireski kritik Puente zapisal, da Golobova s svojo interpretacijo prekaša vse dosedanje izvedbe te skladbe.

Zastopan je tudi Schuman, največji romantik. Zapela bo njegovo pesem "Die Mondnacht" iz cikla op. 39. Ko je leta 1956 pela ta celotni ciklus v Collegium Musicum, je zapisal kritik J. A. Badi: "...da ostane njen nastop med najbolj

Slomškov dan šolske mladine v Bs. Airesu

Mladinski odsek Društva Slovencev in Slovensko dušno pastirstvo sta prošle nedelje pripravila Slomškov dan za našo mladino. Slomškov dan praznujemo že nekaj let nazaj. Letošnja proslava bi morala po programu biti na prostem na dvorišču Slovenske hiše. Ker pa vreme ni bilo naklonjeno — dež je v predledkih močno padal —, se je moral program razviti kar v dvorani. Kljub slabemu vremenu pa se ne otroci ne starši niso ustrašili pota. Iz vseh delov Buenos Airesa in okolice so prišli v spremstvu učitelje in staršev ter napolnili Slovensko kapelo.

Prireditev je pričela ob 16 s pridigo g. poddirektorja J. Juraka, ki je v lepem, otrokom razumljivem govoru prikazal lik škofa Slomška, od otroških let pa do svoje smrti. Postavil je Slomška kot vzornika v otroških letih ter učitelja v letih svoje duhovniške službe, vseskozi pa kot zavednega Slovence in svetniškega moža. Nato je g. direktor A. Orehar daroval sv. mašo, med katero je lepo število otrok prejelo sv. obhajilo. Med sv. mašo so otroci pod vodstvom svojih učiteljev in ob spremljavi harmonija, na katerega je igral kot vedno ob podobnih prilikah g. G. Čamerik, peli naše lepe nabožne pesmi. Pod vodstvom g. kateheta S. Škrbeta pa so molili iz molitvenika kratke mašne molitve.

Po končanem verskem delu proslave se je kapela spremenila v dvorano. Namesto odra, postavljenega na dvorišču, je kot izhod za silo služila knjižnična soba Društva Slovencev, ki je nekoliko višja kot dvorana. Tako so mogli otroci vsaj nekoliko pokazati, kaj so pripravili za ta dan. Mladi pevčki iz Ramos Mejia so pod vodstvom učiteljice gdé. Anice Šemrovce zapeli dve Slomškovi pesmi. Zatem pa so učenci in učenke moronskega tečaja uprizorili nekoliko prirejeno Vombargerjevo pravljico igrice "Mavrica". Igrico je pripravila njih učiteljica gdé. Mija Markeževa, pomagala pa ji je ob tej priliki tudi gdé. Angelea Klanjškova. Kljub majhnemu improviziranemu odru so mladi igralci dobro rešili svojo vlogo. Živahnost in gotovost nastopajočih sta dali prijetne besedilo vso polnost; tako so otroci in odrasli z zanimanjem sledili igrici.

dragocenimi počastitvami, kar jih je bil ta romantik deležen med nami."

Od slovenskih skladateljev so na sporedu Adamič, Pavčič, Osana, Osterc, Škerjanc, Štrifof. V svetu je od teh kot skladatelj poznan Osterc, delno tudi Škerjanc. Golobova sama pa pravi, da nobena teh slovenskih skladb ne zaostaja prav nič za deli svetovnih skladateljev, katere pogosto čujemo na koncertih.

Golobova bo zaključila koncert s slovenskimi narodnimi v priredbi Štrifofa in Pavčiča.

Koncert sam bo kulturni dogodek. Bo pomemben tudi v tem, da bo prvič v zgodovini buenosaireskega glasbenega življenja slovenska umetnica v koncertni dvorani izvajala toliko del slovenskih skladateljev.

Prav gotovo smo vsi s te prireditve odšli kljub slabemu vremenu zadovoljni ter si vtisnili v srce besede in misli, ki smo jih slišali tako v prvem kakor drugem delu proslave. Hvaležni moramo biti vsem, ki so pomagali pripraviti to lepo prireditev; spoznali pa smo spet ob tej priliki, kako nujno potrebujemo primerno večjo lastno dvorano s vsaj delno opremljenim odrom. Na ta način ne bomo odvisni ne od vremena ne od drugih prilik. Samo lastna dvorana nam more nuditi ob vsakem času streho. Upajmo, da se bo tudi ta želja v bližnji bodočnosti uresničila.

Za slovensko bodočnost

Kjerkoli žive slovenski izseljenci v svetu v kakem kraju v večjem številu, povsod nadaljujejo s slovensko tradicijo. Imajo svoja društva, pevске zbornice, gledališke družine. Povsod v teh krajih so poskrbeli tudi za slovensko mladino. Zanj so pripravili slovenske šole ali vsaj tečaje. Tako je v Argentini, tako v Severni Ameriki in prav tako tudi v Kanadi. Slovenska šolska mladina v teh državah vsako leto prireja tudi svoje šolske izlete. Nanje so povabljeni tudi starši slovenskih šolskih otrok in ostali rojaki.

Tak izlet je koncem julija priredila v naravo tudi slovenska šola pri Sv. Vidu v Clevelandu v Severni Ameriki. Ob tej priložnosti je pisatelj Karel Mauser v "Ameriški domovini" zapisal naslednje:

Čas majhnim narodom ni naklonjen. V velikem boju med velikimi so navadno majhni narodi nekje za zadnjem, marsikdaj v napoto diplomatični kramarji. Tako je bilo in tako bo. Edina sila, ki nas more držati na površju, je ta, da se oklepamo z vso močjo svoje kulturne dediščine, da ostanemo privezani na svoj jezik in da znamo med seboj ustvariti prijetno zavest, da smo na svetu po božji volji prav kakor veliki. Zgodovina nas uči, da so tudi veliki narodi izgubili in utonili in da so marsikdaj majhni bili tisti, ki so v kulturno zakladnico darovali največ. Slovenski narod ni med zadnjimi.

"Čas majhnim narodom ni naklonjen. In če gremo na Kalvarijo med redi grobov, veliko je slovenskih imen. Med preproste kmečke ljudi, ki so nezavedno branili slovensko preteklost, so legli tudi tisti, ki so natančno vedeli, kam gremo. Jaka Debevec, Ivan Zorman, Anton Grdina in še drugi. Bili so veliki stebri slovenske preteklosti in so iskreno pozdravili vsak utrip slovenskega življenja.

Za njimi odidemo tudi drugi. Kar bodo stari sedaj naredili, to bo za kako desetletje ostalo. Če pa bodo že sedaj sklenili roke in predali čolnič vodi, potem bo mladina, ki danes odrasča, odšla svojo pot, preden se bodo sesule krste nad našimi mrtvimi telesi. To je dejstvo, ki ga ni moč zanikati. Vse preveč čudnega modernizma je že med nami, vse preveč omalovaževanja domačega, vse drugo se vzdiguje in hvali. To je pot v pogubo.

ATOS NEDOSTOPEN ZA SOVJETE

Sovjetski veleposlanik v Atenah Sergejev je zaprosil predstojnika znamenitega ruskega samostana na gori Atos v Grčiji za dovoljenje, da bi obiskal samostan in ob tej priliki izročil menihom 900 funtov šterlingov, "ki so jih ruski verniki in moskovski pravoslavni patriarh zbrali kot pomoč samostanu", ki je bil pri nedavnem požaru težko poškodovan. Predstojništvo Atosa je od bilo Sergejevo ponudbo z izjavo: "Ne maramo ne sovjetskega veleposlanika ne sovjetskega denarja," nakar je še grška vlada prepovedala Sergejevo potovanje na Atos.

ARGENTINA

Radijske postaje v Bs. Airesu so priredile prejšnji teden biv. predsedniku republike gen. Aramburu-ju slavnostno večerjo v priznanje delu njegove vlade za demokratizacijo javnega življenja. Aramburu — general svobode — se je temu vabilu odzval — tako je izjavil sam — samo za to, ker je prireditev imela namen priznati napore mož, ki so se borili za svobodo, kar ni vedno natevalo na razumevanje. V govoru, ki ga je imel na tej večerji, je gen. Aramburu med drugim naglašal, da ima vlada dolžnost zagotoviti svobodo izražanja v vseh oblikah. V nadaljnjih izjavah se je bavil s trenutno argentinsko politično, gospodarsko in socialno problematiko. Strnil jo je v tri točke, v katerih je izjavil:

"Sožitje med Argentinci in s tem javni mir je treba doseči samo po teh letih osnovnih načinih, kakor si jih ljudstvo želi: 1. Vlada mora objaviti jasno in čisto odločno kakšni so njeni politični, socialni in gospodarski načrti s točno navedbo ciljev, ki jih želi doseči. To pa mora storiti tako, da ne bo prav nobenega dvoma do kam bomo šli, kaj hočemo in kako bomo to izvršili. 2. Vlada mora vršiti svojo javno službo z močmi, ki so znani po svoji privrženosti republikanski in demokratični miselnosti in katerih dosedanje delo in zadržanje daje zadostno zagotovilo ter osnovo za mir in zaupanje; 3. Vlada mora nastopati z močno roko in po resnem preudarku, od vseh Argentinec pa brez razlike na sloj zahtevati pomoč z vsemi sredstvi, ki jih ji dajejo na razpolago določila sedaj veljavne ustave in zakoni za skupno delo za rešitev republike. Če bomo govorili in delali tako, potem se bomo hitro razumeli."

V argentinskem vojnem letalstvu je v zadnjem času prišlo do večjega nezadovoljstva zaradi nekaterih novih imenovanj, ki da niso bila izvršena tako, kakor to določajo predpisi za to letalstvo. Zlasti je povzročila nezadovoljstvo reaktivacija biv. let. ministra Oto Krauseja. Zaradi tega je prišlo do neposlušnosti v letalstvu in do aretacije večjega števila častnikov. Precej jih je iz solidarnosti z aretiranimi zaprosilo za prevedbo v rezervu. Nezadovoljni častniki so zahtevali med drugim preklic reaktivacije let. brigadirja Krausea, odstop let. drž. tajnika Roberta Huerta in drugih funkcionarjev. Vlada je te zahteve sprejela. Za novega letalskega drž. tajnika je bil imenovan comodoro Galina, s katerim pa večina vojnih letalskih častnikov tudi ni bila zadovoljna in je bila tako preklicana napoved za njegovo zaprisego. Končno je bil imenovan za drž. tajnika za vojno letalstvo brigadir Ramon A. Abraham, ki je v soboto že tudi prisegel. Novi let. drž. tajnik je znan po svojem demokratskem prepričanju. Je odločen nasprotnik Peronovega režima. V vladi osvoboditelne revolucije je bil tako pod Lonardijem, kakor nato pod Aramburujem, letalski minister vse do imenovanja Oto Krausea.

PORAVNAJTE NAROČNINO

PROSLAVA 40 LETNICE OSVOBODITVE SLOVENSKEGA NARODA

bo v nedeljo 19. oktobra t. l. z naslednjim sporedom:

Na predvečer — v soboto 18. oktobra — bo slavnostna gledališka predstava, ki jo pripravlja gledališki odsek Slovenske kulturne akcije. Na oder bo postavil prvo izvorno slovensko komedijo: A. T. Linhart "Ta veseli dan ali Matiček se ženi".

V nedeljo 19. oktobra popoldne pa bo slavnostna akademija v dvorani kolegija Sagrado Corazón de Jesús, Hipólito Irigoyen 4350, Buenos Aires. Akademijo pripravlja posebni pripravljalni odbor in bo imela izbran in pester spored, primeren proslavi narodnega praznika.

Slovenci in Slovenke, proslavimo s ponosom svoj največji narodni praznik!

Vsak naročnik Svobodne Slovenije bodisi, da je že plačal letošnje naročnino, ali jo bo še plačal, naj poleg redne naročnine 140 pesov, prispeva vsaj 20 pesov za tiskovni sklad.

DR. MIHA KREK

Ob štiridesetletnici osvobojenja

Letos jeseni 29. oktobra bo štirideset let, odkar smo se Slovenci znebili avstro-ogrškega jarma in vstopili v državo Slovencev, Hrvatov in Srbov kot svojo narodno državo, ki smo se zanjo odločili na osnovi načela o samoodločitvi in samoopredelitvi avstro-ogrskih narodov, ki ga je razglasil pred koncem vojne ameriški predsednik Wilson, kot osnovo za novo opredelitev in ureditev podonavskih dežel.

V teh štiridesetih letih smo tako hitro živeli in toliko preživeli, da so novi dogodki in razvoji zamagljali podobo tedanjega stanja in razmer in je danes sodba o tistem času in ljudeh, ki so tedaj nosili breme oblikovanja narodove usode, že v marsikakem oziru netočna. Narod naš je v teh letih doživel toliko nesreč, da se razumljivo pojavljajo dvomi ali je bila tedaj odločitev dobra in pravilna ali pa morda ne bi bilo na mestu kako drugače ravnanje. Tudi v javnosti so bili že izraženi ti dvomi in marsikaka temna senca je padla na škodo jasnega in pravilnega gledanja. Zato ne bo škoda, če si skušamo osvežiti spomin in podčrtati vsaj glavne okoliščine, ki so bile za ravnanje Slovencev tedaj odločilne.

Od absolutizma sem, to je od srede devetnajstega stoletja, se je dunajski cesarski režim vedno bolj izpostavljati kot zastopnik vsenemške nacionalne politike, ki je imela namen in uporabljala vsa sredstva, da bi iz avstro-ogrške monar-

hije napravila narodnostno enotno, kar moč nemško državo, ki bi skupaj z nemškim cesarstvom obvladala srednjo Evropo, bila odločilna sila na kontinentu in nevzdržema prodirala proti jugu in vzhodu za novimi osvajanji. Vsenemško gibanje, porojeno v Avstriji in sprejeto od vseh Nemcev, je bilo naperjeno predvsem proti Slovanom v okviru in izven monarhije.

Po avstro-ogrski nagodbi je dunajski cesarsko-nemški režim stremel za tem, da obvlada in kroji narodnostne razvoje med vsemi narodnostnimi skupinami v avstrijski polovici, budimpeštanska madžarska vlada pa je delala, da bi odpravila vse narodnostne razlike v madžarski polovici monarhije in je zato hotela streti narodnostna stremeljenja v deželah krone sv. Štefana.

V najboljšem položaju so bili še Hrvati, ki so po dogovoru z Budimpešto ohranili vsaj še senco svoje državnosti in precej ustanov svoje notranje samoupravnosti, celo suverenosti. Pa tudi te je peštanska vlada pritiskala, dogovor svojevoljno izvajala, kjer je le mogla, korumpirala hrvatsko politično življenje in izvajala madžarizacijo preko takozvanih "skupnih" ustanov. Hrvatski bani so bili bolj eksponenti Pešte, ki jih je postavljala in odstavljala, kot pa so želeli delati s saborom in narodom, ki jim je bil zaupan. Slovenci in Srbi monarhije niso bili priznani niti kot narodne manjšine, kaj šele kot narodi. Nasprotno interesov med narodi in name-

rami in načrti državne vlade je rastlo z dneva v dan, naši ljudje so vedno huje čutili pritisk, vedno težje prenašali položaj manjvrednih državljanov in vedno močnejše demonstrirali svojo odpornost.

Bridke izkušnje desetletij so zastopnike političnega življenja teh narodov izučile, da ni rešitve kje drugje kot v združenem nastopu. Iz tega prepričanja so se rodili sestanki slovenskih, hrvatskih in srbskih politikov tekem druge polovice 19. stoletja, shodi in manifestacije za združenje vseh Slovanov na jugu.

Zmagoviti nastop balkanskih Slovanov proti Turkom je neverjetno okreplil jugoslovansko misel in monarhijo, opogumil njene zagovornike in privedel tako daleč, da so posamezne politične skupine že v letih 1912 in naslednjih sklepale politične programe, ki so zahtevali združenje vseh južnih Slovanov v eno skupno državo, ki naj obsega tudi vse avstrijske slovanske pokrajine.

Avstro-ogrski režimi so prilivali olja v ta ogenj s svojimi krivičnimi odredbami in vedno hušjim pritiskanjem, omalovaževanjem in zatiranjem opravičenih ljudskih zahtev, ki so bile narodno-politič. značaja. Med prvo svetovno vojno so načrti vsenemcev dobili posebno grob izraz. Jasno je bilo, da bi Nemci v slučaju zmage pomedli z vsemi izrazi in sredstvi nemških vplivov v javnem in državnem življenju narodov celega monarhije in se pri tem poslužili najbolj drastičnih sredstev raznarodovanja v politiki in gospodarstvu. Nenemški podaniki Avstro-Ogrske so torej ni-

so imeli bolj bati kot zmage svoje lastne države. Strah pred posledicami nemške zmage je jugoslovanskemu političnemu gibanju dodal še novo kvaliteto: postalo je rešilna bilka, ki so z njo upali slovanski narodi monarhije, da bodo mogli rešiti in urediti svojo boljšo bodočnost v novem, povojnem redu.

Če ne že poprej, vsaj tedaj, ko so Združene Ameriške Države stopile na stran Velike antante kot vojni zaveznik, je postalo jasno, da bodo centralne sile pod vodstvom Berlina vojno izgubile. Nenemški narodi Avstro-ogrške so od tedaj odločno stopili na stran Antante in se trudili, da bi v povojne načrte Velike Antante vključili svoje interese in rešitve. Tipičen primer, kako je ta razvoj vplival na razpoloženje tistih, ki so z vso opreznostjo sprejeli jugoslovansko rešitev je pri Štefanu Radiču. V začetku prve svetovne vojne je intimnim prijateljem na vprašanje kakega konca si želi v tej vojni, dejal: "Za nas Hrvate bi bilo najbolje, da Avstro-Ugarska dobi batin, a da ostane na kupu." Koncem vojne je bil najsilovitejši napadalec avstrijske politike in avstro-ogrške rešitve.

Vse razmere: avstrijska pred in medvojna politika napram Slovanom, nemške grožnje, politika Velike Antante, Wilsonove točke o samoodločbi avstrijskih narodov in zmage zapadnih zaveznikov na bojnem polju, so odločile za razpad Avstrije in nujno nakazovale pot rešitve v novi skupni državi južnoslovanskih narodov. Dejansko je rešitev v jugoslovanski državi bila med Slovenci v zadnjih letih vojne tako splo-

šno sprejeta in s takim navdušenjem splošno negovana, da bi jo moglo preprečiti samo zelo hudo nasilje. Dejstvo je dalje, da je ta rešitev bila po splošnem prepričanju edina dobra in edino možna, da bi bil narod zanj tudi, če bi bili politični ljudje skušali kreniti kako drugače. Kdor je doživel nekaj manifestacij za Majniško deklaracijo in drugih izrazov jugoslovanske misli tedaj v Sloveniji, ne more drugače kot priznati, da so tedaj Dr. Korošec in njegovi sodelavci najtočnejše zadeli ljudsko razpoloženje, ki se je odločilo za skupno državo južnih Slovanov še predno je nastala. 29. oktobra 1958 je res narod manifestiral za svojo rešitev iz polnega prepričanja, da je to bila res najboljša možna rešitev.

Naj še tako obsojamo napake, ki smo jih preživeli v prvi Jugoslaviji, tudi po štiridesetih letih ni mogoče kaj drugega reči kot, da je bil 29. oktober 1918 dan našega narodnega osvobojenja, osvobojenja nemške more, ki nam toliko stoletij ni dala dihati in je dušila naroden napredek in razvoj v taki meri, da je bolečina segala v kosti prav slehernega slovenskega človeka.

Ze v naslednjih tednih se je izkazalo, da je bila rešitev v skupno državo edino rešilna. Italijani, ki smo jih smatrali samo za privesek zmagovite Velike zaveze, so nastopali po koncu sovražnosti z vso mogočnostjo zmagovalcev in tako "zmagoslavno prodirali v slovensko zemljo". Avstrijci so kljub porazu popustili na severni meji šele ob demontaciji naše vojaške moči. Vsaka osamljenost bi nas tedaj prepustila neusmi-

PO ŠPORTNEM SVETU

Prihodnje leto se bodo pomerili pet prvoplasiranih na šahovskem turnirju v Portorožu: Talj, Gligorič, Petrosian, Benko, Olafsson, Fischer in Kores ter Smislov. Zmagovalec tega turnirja si bo priboril pravico igrati s sedanjim svetovnim šahovskim prvakom Botvnikom za naslov.

V Biaritzu v Franciji so svetovne igre v baskovski igri z žogo. Sodelujejo Francija, Španija, Argentina, Mehiko, Cuba, Urugvaj in Italija.

Prejšnjo nedeljo je bilo več mednarodnih nogometnih srečanj. Na Dunaju je Jugoslavija premagala Avstrijo 4:3 (1:3); v Leipzigu je Vzhodna Nemčija zmagala nad Rumunijo s 3:2 (1:1); v Katowicach pa je Madžarska porazila Poljsko s 3:1 (1:0).

Državna nogometna prvenstva so se že pričela v Evropi. Tako v Angliji vodi po 7. kolu Arsenal; v Franciji vodi Racing iz Pariza; prvo kolo so v nedeljo odigrali v Španiji. Italijansko državno prvenstvo pa bo pričelo prihodnje nedeljo.

V Buenos Airesu so zadnje nedeljo v dežju končal prvenstvo v rugbyju. Prvak je klub Buenos Aires, izpade pa klub Los Matreros. Moštvo Colegio Champagnat, ki si je osvojilo prvenstvo 3. skupine, pa bo prihodnje leto igralo v drugi.

V hokeju na travi je v damskem prvenstvu v Buenos Airesu ekipa Quilmea tik pred ponovno osvojitvijo naslova. Zadestuje, da osvoji v preostalih treh tekmah samo eno točko.

V Melbournu je na kolesarkem tekmovalju na 220 km postal žrtev prometne nesreče R. Mockbridge, bivši olimpijski prvak. Kot profesionalca pa je pred nekaj tedni že tretjič zaporedoma osvojil naslov avstralskega cestnega prvaka.

V Rafaeli (Santa Fe) so bile XXI avtomobilске dirke na 500 milj. Tekmo-

valci bi morali dirkališče prevoziti 172-krat. Toda dež je onemogočil potek dirke in so prireditelji po 39. krogu zaključili dirko in proglasili J. F. Gonzaleza, znanega avtomobilista, za zmagovalca.

Avstralski plavec John Konrads je "plavec leta". Do 21. maja t. l. je izenačil kar 26 svetovnih viškov, postavil pa je naslednje nove viške: na 200m, 400 m, 800 m, 1500 m, 220 jardov, 440 j., 880 j. in 1650 j. Vse te rekorde je priznala Mednarodna plavalna zveza na zasedanju na Dunaju. Zveza je tudi sklenila, naj na Olimpijskih tekmah vsako državo v posameznih disciplinah zastopajo samo 3 plavalci.

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Duhovno življenje. September 1958. Vsebinska: Boga ljubiti ni težko (Dr. Janez Vodopivec); Papeški molitveni namen za september (Alojzij Košmerlj); Sveta Bernardka Soubirous (Alojzij Košmerlj); Slomšek — sad verne slovenske družine (Fr. Kgl.); Domača hiša (Gregor Mali); Meja (Gregor Hribar); Jubilej ljubezni in zvestobe (Alojzij Košmerlj); Kruh (—x); Edinstveno prijateljstvo (Drat); Dekletu (M. Ireneja, O. S. Urs.); Sodobna literatura o komunizmu; Po svetu; Nove knjige (Slavko Srebrnič); Siete reglas de oro (Joe Juck); Med Slovenci po svetu; Košček izgubljenega raja; Don Kamilo (Guare-

AJUSTADOR MECANICO

dobi službo.

Dobra plača. — Nadurno delo.

Klavžar - Florjančič

Fabr. máquinas ind.

Bazurco 3595, T. E. 50-0808

General Paz — Avda San Martín

JAVNI NOTAR
Francisco Raul Cascante

Escribano Público

Uruguay 387

T. E. 40 - 1605 Buenos Aires

DRUŠTVO SLOVENCEV

Prosvetni večer, 20. septembra

ob 20. uri

Predava

Ruda Jurčec

VZHOD IN ZAPAD

Z namenom, da podpre revne rojake v njihovih materialnih potrebah in pomnoži v naši skupnosti smisel za krščansko dobrotelost

vabi Vincencijeva konferenca

pri Slovenskem dušnem pastirstvu na svojo

DRUGI DOBRODELNI DAN

ki bo v NEDELJO, 5. OKTOBRA v prostorih "SLOVENSKE HIŠE" na Ramon Falconu 4158, Buenos Aires

Ker še vedno držijo Kristusove besede: "Kar ste storili najmanjšemu izmed vas, ste meni storili," smo prepričani, da bo odziv velik in udeležba na prireditvi polnoštevilna.

FRANC WERFEL — Prevedel: KAREL MAUSER

(103)

PESEM O BERNARDKI

S. Fischer Verlag, Frankfurt am Main

"Ma Soeur... j'ai peur... j'ai peur... ma Soeur..."

Natalija poklekne k njej in jo prime za roke.

"Zakaj se bojite, česa se bojite, prijateljica?"

Prsi bolnice se dvigajo in trudoma spet uplazujejo.

Sama raztrgano jeclja.

"Toliko milosti sem imela... Morala bi jo izbrabiti... Nisem je mogla..."

"Mislite vendar na našega ljubelega Odršenika, ma soeur," svetuje Natalija in se bori proti jok, ki jo grabi. Bernardka pa more misliti samo na eno in isto, na milost v svojem življenju, ki ji ni bila dorasla.

"Bojim se," stoka vedno znova. "J'ai peur... j'ai peur... ma soeur..."

Natalija skuša, da bi jo pomirala, toda nič ne more najti. Nazadnje položi roke na Bernardkino glavo, da bi ji pomagala.

"Spet imate velike bolečine," ji zašepeče s stisnjenimi zobmi.

"Ne še dovolj... ne še dovolj..." sope Bernardka.

Natalija se globoko sklani k njej.

"Me vse vam bomo pomagale, draga Marija Bernarda... Vse bomo prav zelo marljivo molile za vas, ves čas, zdaj in pozneje..."

"Oh, prosim, sestre, naredite to za gotovo," prosi Bernardka kakor otrok.

Sestra Natalija namigne materi Im-

berti, da gre zelo h kraju. Naj pokliče

doktorja Saint Cyra in očeta Fèbvera —

Bernardka bodo bolečine le še nekaj minut stresale sem in tja. Nenadoma pa je

spet globoko dihnila in vprašala z glasom kakor nekdo, ki vprašuje po uri.

"Kakšen dan je danes?"

"Sreda velikega tedna, ma soeur," odvrne Natalija.

"Potlej je vendar jutri četrtek, zastrmi Bernardka

"Da, jutri je četrtek, in kako velik četrtek!"

"In kako velik četrtek," ponovi Bernardka in v oči se ji posveti sreča cilja.

Natalija ne razume te sreče. Ne spomni se, da je bil enajsti februar četrtek, ko sta deklici Soubirous šli nabirat suhljadi in je Bernardka sedela ob Savy potoku, z eno nogavico na nogi, z drugo v roki in si mela oči, ali sanja, ali je budna.

In četrtek je bil, ko je Gospa povedala svoje ime. Četrtek je Gospojin dan. Četrtek je dan velikih darov. In jutri je spet četrtek..."

"Nič več se ne bojim, ma soeur, zdaj bom mirna," reče Bernardka kakor šolarček, ki se zaveda krivde in obljube je poboljšanje.

Koj potlej se je zrušila v naslonjač. Odnegli so jo v posteljo. Mislili so, da je mrtva. Toda spet je pričela dihati v težkih, kratkih sunkih. Bolniška soba se polni. Zdravnik in kaplan skušata pomagati. Mati Imberta, mati Vauzous in dru-

ge nune pokleknejo. Mati Marija Terezija je sama podobna umirajoči. Blizu vrat stoji Marija Dominik Peyramale, mnogo prevelik in vse preveč košat za to sobo in za to nežno smrt. Njegove roke so goreče sklenjene.

Bernardka je spet odprla oči. Vse razume. Z neverjetno močjo, ki je že dolgo ni imela, je napravila preko celega obraza velik križ, kakor jo je naučila prikazen. Pričeli so z molitvami za umirajoče. Abbé Febvre je začel z visoko pesmijo Salamonovo, z besedami, ko dekliska duša pozdravlja ženina.

"Spim, toda moje srce je budno. To je glas mojega prijatelja, ki trka. Odprmi, prijateljica, sestra moja, golobica, zvesta! Moja glava je polna rose in moji kodri polni rosnih kapel..."

Bernardkine oči se čudno svetijo in so uprte v praznino. Zdi se, da išče z očmi križ na steni. Polože ji ga na prsi. Strastno ga pritisne k sebi. Njene oči pa kar naprej strme v daljavo. Nenadoma se ji strese telo. In iz prsi ji privre tresoč ženski glas:

"J'aime... Ljubim!"

Globoko tresoč "J'aime" zveni v sobi kakor udarec na zvon. Tako je močan, da ustavi molitev. Vse v sobi molči. Samo Marija Terezija Vauzous se plazi z razprostrtimi rokami proti umirajoči, da bi bila bliže blaženki. Njen obraz je raztrgan od bolečine. Redki so bili, ki so videli kdaj vzgojiteljico jokati. Sedaj veruje: Gospa je v sobi. Preblažena, Preljubljena, je prišla osebno, da sprejme in odpelje svojega otroka. Med štirimi očmi, v mogočni samoti umiranja, je zaklicala pozdravne besede, njej, ki je toliko časa ni videla: "Ljubim! Ljubim

koncertna pevka, bo imela samostojen koncert v okviru SKA v soboto, 27. septembra t. l. ob 18. uri v dvorani na Charcas 1150. Koncert bo imel tri dele: prvi del — slovenska umetna pesem, drugi del — dela svetovnih avtorjev, tretji del — slovenske narodne pesmi. Vstopnice: sedeži 30 — 15 \$ lože (sedesežne) 200 \$, (štirisedežne) 100 \$ v predprodaji na Alvaradu 350, Ramos Mejia in na Ramon Falconu 4158, Capital. Rezervirate jih lahko tudi na tel. številki 76-9160 in pri Tabor 31-4462.

Bojevnik — društvo slovenskih protikomunističnih borcev v Argentini bo priredilo v nedeljo 28. septembra t. l. na Pristavi v Moronu spominsko proslavo padlim žrtvam Turjaka, Jelendola in Grčaric.

Začetek točno ob 9,30 s sveto mašo, potem spominski govor, recitacije in petje. Vljudno vabljeni vsi rojaki, posebno še člani.

Samo mesec dni nas še loči od koncerta, ki ga pripravlja "Gallus" v proslavo svoje desetletnice. 12. oktobra nam bo odpel v dvorani na Yapeyú 123 (poldrugo kvadro od podzemne postaje Medrano) program slovenskih umetnih in narodnih pesmi. Seveda bo tudi tokrat nastopil "Gallusov" otroški zbor. Vstopnice bodo kmalu v predprodaji.

OBVESTILA

Clanski sestanek SKAS-a bo v soboto 20. t. m. ob 19. uri v Slovenski hiši na Ramon Falconu 4158, Capital.

Ga Franja GOLOBOVA, operna in

Vsem rojakinjam in rojakom smo že poslali vabilo na Gogolj-ovo

ZENITEV

ki se vrši v ciudadelski dvorani v nedeljo 28. t. m. točno ob 18. uri

VSTOP imajo le tisti, ki so si predčasno nabavili ženitovanjska darila na Alvaradu 350 — in eno uro pred slavnostjo pred vrati. Cene so maksimalne: \$ 12, 10 in 8.

CIUADELSKI ODER

Vsem našim vlagateljem in vsem morebitnim interesentom

s p o r o č a m o ,

da zaradi notranje reorganizacije našega podjetja sprejemamo denarne vloge v dosedanjih pogojih, to je

na 30 o/o letnih obrestih in na enomesečni odpovedni rok

samo do vključno 30. septembra t. l.

DAYDAM S. R. L.

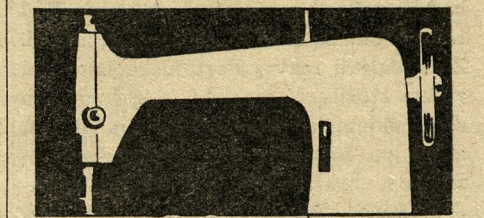
Bs. As. 5. septembra 1958.

VIAMONTE 448 — T. E. 31-4462

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

FRANQUEO PAGADO
Concesión Nº 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión Nº 3824
Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 571282

EIBAR

najfinejši, najmodernejši in najcenejši šivalni stroj za Vaš dom. Mesečna odplačila.

Posvetujte se pri direktnem zastopniku tovarne

EIBAR

KROJAŠKI SALON NOVAK
Cerrito 2245 (višina San Martín
2200, kol. št. 2 in 223)
LOMAS DEL MIRADOR

je videti nekaj cvetočih sadnih dreves na vrtu, in obleke, ki so se premikale. Celo življenje se zdi Peyremaleu tako neopisano lahko, lahka se mu zdi cela teža lastnega telesa. Prav nič ne čuti, da še vedno kleči na svojih starih, revmatičnih kolenih. Šele počasi začne slutiti, kakšno okrepčilo mu je dano po tej smrti. Vse se je spremenilo. Ali more v njem še naprej peči trn in bridkost? Srebrna je dnevna luč. Zlata je luč sveč. In dnevna luč ter luč sveč ozarjata Bernardkin obraz, na katerem je ostalo zamaknenje. Peyramale se ne more odtrgati od tega obraza in začuden sliši šepetanje samega sebe:

"Tvoje življenje se pričinja, o, Bernardka!"

Te besede niso povedale samo: V nebesih si, Bernardka. Povedale so več! V nebesih si in na zemlji, o, Bernardka! Tvoje oči so več videli kakor naše. V tvojem sreču je bilo več ljubezni, kakor je moglo v naša trda srca. Zavoljo tega si dejavna in prisotna vsak dan, da vsako uro, ne samo v massabielskem studencu, temveč v vsakem cvetočem drevesu zunaj. Tvoje življenje se pričinja, o, Bernardka!

Čudovito lahko se velikanski Peyramale dvigne, se z zadnjim pogledom in križem poslovi od Bernardke Soubirous in odide.

Petdeseto poglavje
PETDESETA ZDRAVAMARIJA

Cela množica Soubirousov se je zbrala na ta največji svečani dan. Otroci, vnuki, nečaki in nečakinje Bernardkinega sorodstva. Pravo središče pa niso tvorili pravi, telesni sorodniki, temveč prvorojenec čudeža, Bouhouhortsin otrok.